

KLIIIMA-
NEUTRAALNE
AASTAKS
2035

TAL
TECH

MILLISES KORTERMAJAS ON KÕIGE SOODSAM ELADA – RENOVEERIMISE TASUVUS

JAREK KURNITSKI
10.10.2024

ENERGIATÕHUSUSE
TIPPKESKUS

KUIDAS HINNATA RENOVEERIMISE TASUVUST

- Korterelamute renoveerimist on toetatud alates 2003
- 2010 ja 2015 toimunud oluliste muudatustega võeti suund terviklikule renoveerimisele, millega tagati tehniline kvaliteet
- Ehitushindade tõus on tekitanud arutelu renoveerimise tasuvusest, sest varem oli võimalik katta kulud täies mahus toetuse ja energiasäästuga
- Praegused projektid teostavad oluliselt rohkem töid elukeskkonna parandamiseks – kõik ei ole seotud energiasäästuga
- Oluline on teada reaalselt saavutatud energiasääste ja renoveerimise maksumusi
- Korteriostjat huvitab taskukohase eluaseme leidmisel vanade ja uute korterite maksumuse ja kulude võrdlus

TEGELIK ENERGIASÄÄST TARBIMISANDMETE JÄRGI – 365 MAJA

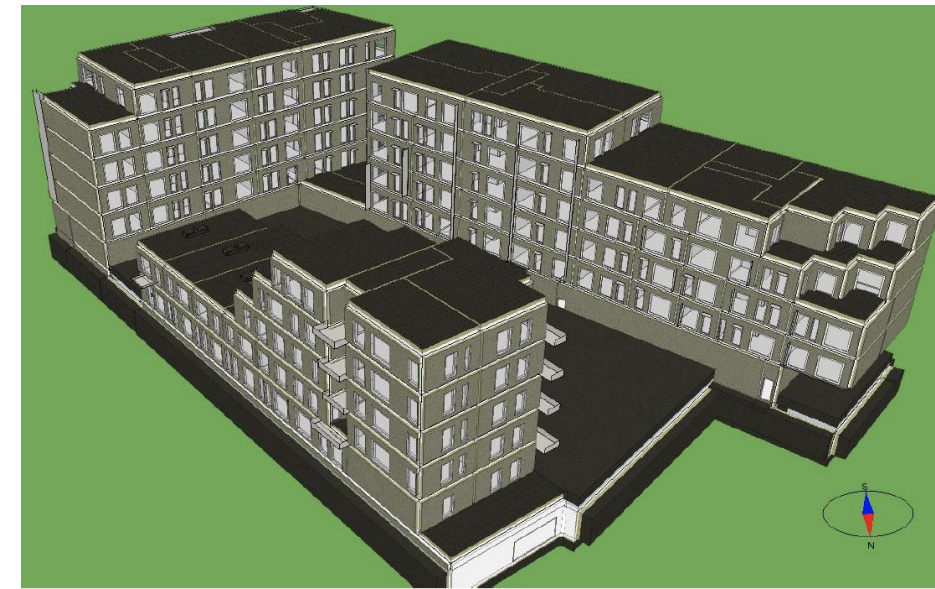
Tööd lõpetatud	Majade arv, tükki	Köetav pind, m ²	Energiakasutus enne		Energiakasutus pärast		Energisääst	
			Soojus, kWh/m ²	Elekter, kWh/m ²	Soojus, kWh/m ²	Elekter, kWh/m ²	Soojus, %	Elekter, %
2016	42	71973	155.4	46.5	71.8	46.4	54%	0%
2017	85	162036	160.7	40.5	78.7	40.8	51%	-1%
2018	128	277642	146.8	39.6	66.6	41.6	55%	-5%
2019	94	253022	158.4	36.1	74.6	38.0	53%	-5%
2020	16	42116	158.6	34.0	96.2	33.8	39%	1%
Keskmine/ kokku	365	806789	154.6	39.0	73.5	40.4	52%	-3%

- Energiasääst sõltub hoonest ja eriti algsest seisundist enne renoveerimist
- Kui varasemalt on tehtud renoveerimistöid (nt uus katus, akende vahetus jne), siis energiasääst on väiksem
- Elektri suhteliselt kõrged tarbimisandmed näitavad, et osades hoonetes kasutatakse elekterkütet
- Keskmine soojuse kokkuhoid on 52% (81 kWh/m²) ja elektrikasutus on lisandunud 3% (1 kWh/m²)

NÄIDISKORTERELAMUD

	Köetav	Korterite	Parkla	Köetava pinna kohta			Korteri pinna kohta		ETA
	pind m ²	pind m ²	(soe) m ²	Küte kWh/m ²	Soe vesi kWh/m ²	Elekter kWh/m ²	Soojus kWh/m ²	Elekter kWh/m ²	
Renoveerimata, E-klass	2975	2625	0	150	30	32.0	204	36.3	181
Renoveeritud, B-klass	2975	2625	0	51.0	30	27.0	91.8	30.6	107
Uus, sooja parklaga, B	12157	7524	3395	20.9	30	29.5	82.2	47.6	92
Uus, sooja parklaga, A	12157	7524	3395	20.9	30	24.5	82.2	39.6	82

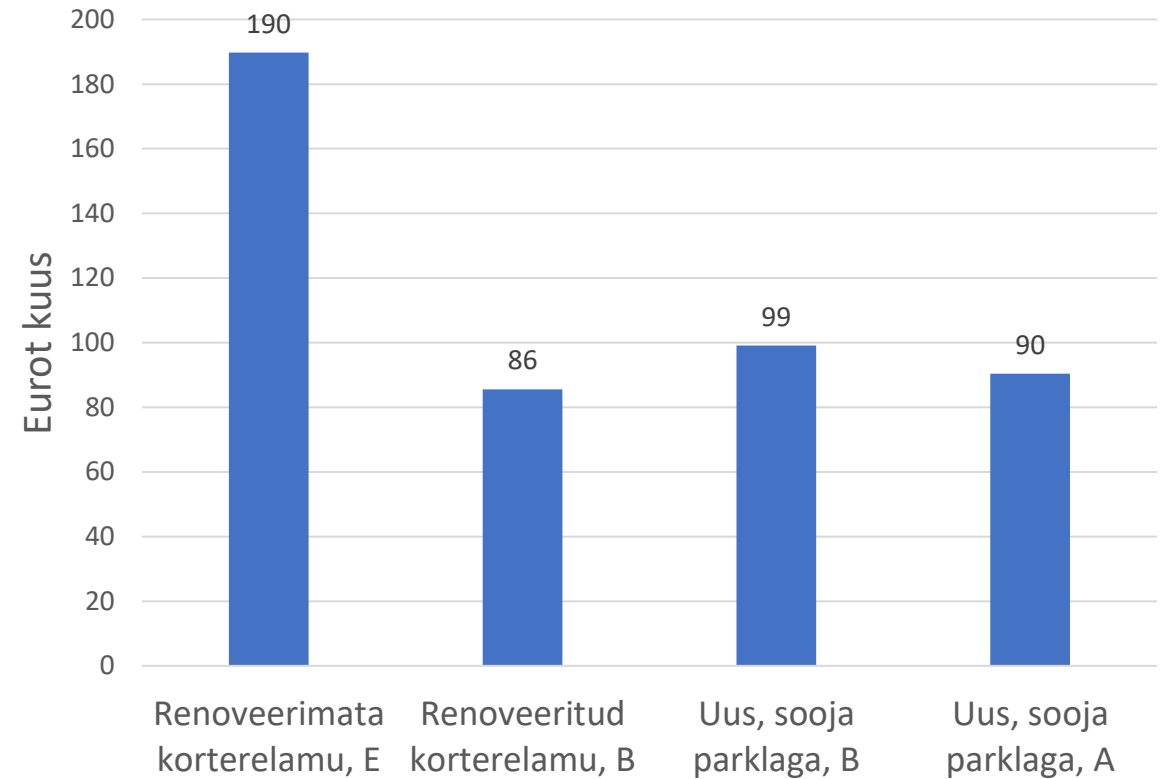
- Mustamäe 5-kordne tüüpmaja, soojuse vähenemine 55%
- Päikesepaneelide ja elektri ühisostu abil elektri vähenemine 15%
- Uus korterelamu maaaluse sooja parklaga, ilma päikesepaneelideta variant B-klass, päikesepaneelidega A-klass

ENERGIAKULUD JA REMONDIFOND

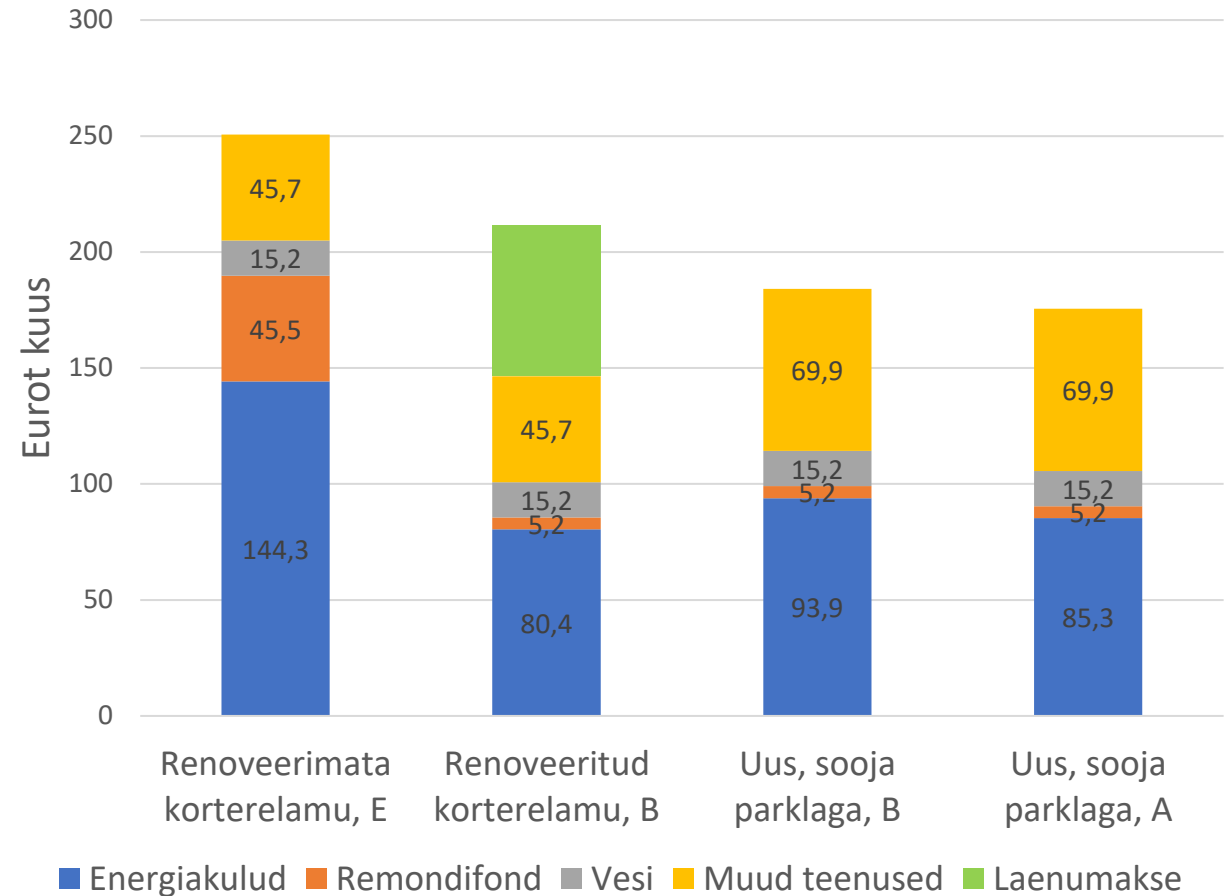
- 65 m² korter
- Remondifond 0,7 eur/m² renoveerimata majas ja muudel juhtudel 0,08 eur/m²
- Soojus 95 eur/MWh
- Elekter 200 eur/MWh
- Kõik hinnad käibemaksuga

- Energiakulud on kõige väiksemad renoveeritud majas
- Uus maja on veel energiatõhusam, aga parkla küte maksab

KOMMUNAAL- JA MAJANDUSKULUD KOKKU

- Tervikpildi saamiseks tuleb arvestada ka muude teenuste ja kuludega:
 - külm vesi u 15 eurot kuus
 - haldus-, hooldus- ja koristamisteenused, kindlustus, side- ja valvekulud 45-70 eurot kuus sõltuvalt teenuste arvust ja tasemest
- Laenumakse 6 a tagasi renoveeritud maja tegelik makse, täna renoveerides pea 3 korda suurem, 180 eur

EIS-I TÖÖRIIST KULUDE HINDAMISEKS

65 m² korteri kulud kuus

4% intress 20 a

2% inflatsioon

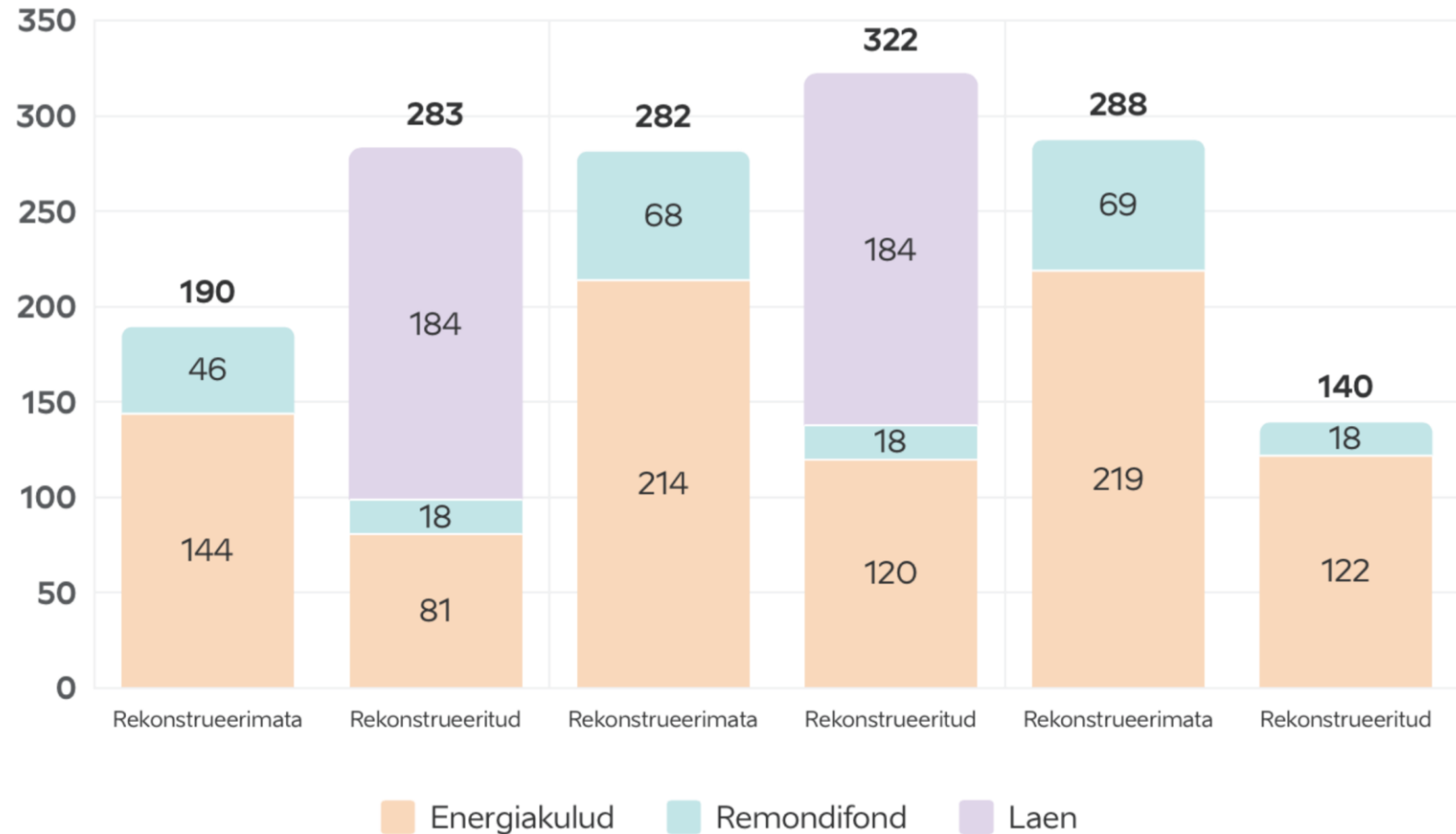
500 eur/m²

Laenuperioodi lõpuks oluliselt väiksem kulude tõus renoveeritud majas

Täna sel hetkel

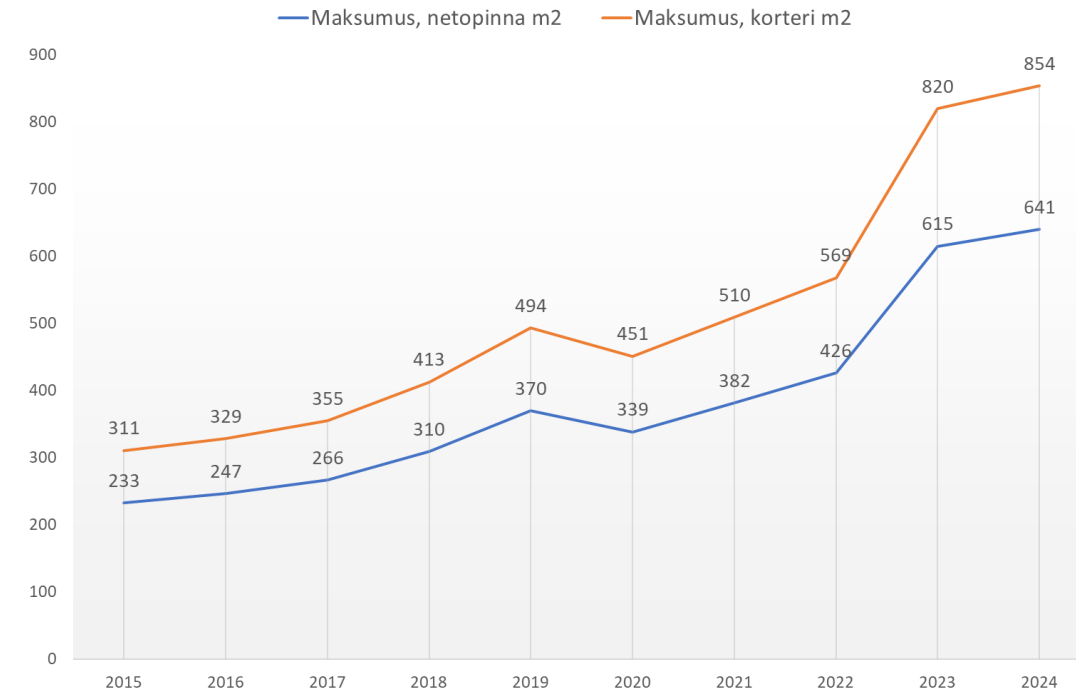
Laenuperioodi lõpus

Peale laenuperioodi

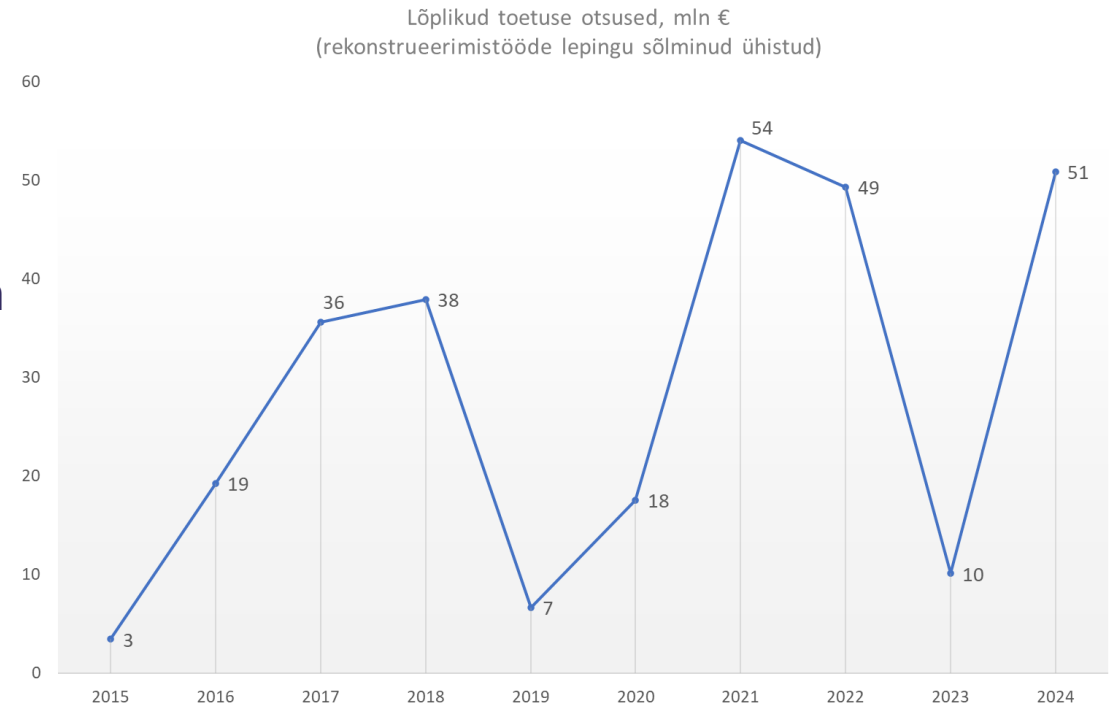
RENOVEERIMISE TASUVUS

- Renoveerimise maksumus maksimaalselt 15-20% uue korteri maksumusest:
 - uue korteri keskmine m² maksumus Tallinnas 4300 € ja mujal Eestis 2900 €
- Renoveeritud korteri kommunaal- ja majanduskulud on tõenäoliselt väiksemad kui uue korteri puhul
- 10 aastaga renoveerimise maksumus 200 → 600 eur/m² – mida varem renoveerid, seda soodsam
- 6 a tagasi renoveeritud maja laenumakse on täna naeruväärselt väike

KUIDAS RENOVEERIMISEGA LÄHEB?

- Pikaajalise rekonstrueerimise strateegia järgi on vaja renoveerida 14 000 kortermaja / 18 mln m²
 - Tänapäevaste maksumuste juures 11 miljardit €
 - 30 aasta peale 360 mln € aastas
 - Keskmise toetuse 40% puhul ≈144 mln € aastas
 - RenoWave riikliku energiasäästukohustuse arvutused 150 mln € aastas
- Taotluste esitamisest ehitustööde lepingu sõlmimiseni on läinud 1-2 aastat
- 2020 a rekordilised 293 toetust jõudsid hangetesse 2021 ja 2022
- Suured ootused avaneval voorul

JÄRELDUSED

- Tegelik energiasääst tarbimisandmete järgi vastab arvutuslikule, tüüpiline küttekulude sääst 52-55%
- Terviklikult renoveeritud maja korter on kõige taskukohasem eluase – kommunaal- ja majanduskulud on tõenäoliselt väiksemad kui uue korteri puhul
- Renoveerimise toetus 30% ei kata ja ei peagi katma kõiki renoveerimise kulusid
- Renoveerimise toetus peab olema nii suur, et korteriühistu saab pangalaenu tervikrenoveerimise teostamiseks
- Riikliku energiasäästukohustuse arvutused (RenoWave) ja pikaajaline rekonstrueerimise strateegia eeldavad viimaste aastate renoveerimismahu kolmekordistamist